

Crna Gora

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

**DVADESET SEDMI KVARTALNI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U
OKVIRU PROCESA STABILIZACIJE I PRIDRUŽIVANJA EU, januar – mart
2012.**

Podgorica, maj 2012.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
1. PRILOG ZA PROLJEĆNI IZVJEŠTAJ EVROPSKE KOMISIJE O ISPUNJAVANJU SEDAM KLJUČNIH PRIORITETA	3
2. POLITIČKI DIJALOG	4
3. IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU (SSP)	5
4. SVJETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA (STO)	7
5. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA	8
5.1. I Komponenta IPA-e - Podrška tranziciji i jačanju institucija.....	8
5.2. II Komponenta IPA - Regionalna i prekogranična saradnja	9
5.3. Transnacionalni programi.....	12
5.4. III Komponenta IPA-e (Regionalni razvoj) I IV Komponenta IPA-e (Razvoj ljudskih resursa)	13
5.5. V Komponenta IPA-e - Ruralni razvoj.....	13
5.6. Programi Evropske unije.....	14
5.7. Aktivnosti na uvođenju decentralizovanog upravljanja.....	16
5.8. Višekorisnički programi IPA	16
5.9. Instrumenti za podršku infrastrukturnim projektima.....	17
6. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA	18
7. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	18
8. PROJEKTI PODRŠKE	19
8.1. Jačanje kapaciteta MVPEI (EI).....	19
8.2. Instrumenti za tehničku podršku i razmjenu informacija (TAIEX)	19
9. USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA	21

UVOD

Saglasno **Rezoluciji o ispunjavanju obaveza Crne Gore u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju** („Službeni list CG“, broj 02/08), Vlada Crne Gore dostavlja Skupštini Crne Gore Kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji. Ovaj kvartalni izvještaj obuhvata najvažnije događaje koji su obilježili period od 1. I do 31. III 2012.

U cilju otvaranja pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji u junu 2012, Evropski savjet je zadužio Savjet opštih poslova EU (SOP) da razmotri napredak Crne Gore u sprovođenju reformi u oblastima vladavine prava i temeljnih prava, s posebnom pažnjom na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Odlukom Vlade Crne Gore, od 29. XII 2011, imenovan je glavni pregovarač za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore EU.

Uslijedile su: *Odluka o uspostavljanju strukture za pregovore o pristupanju Crne Gore EU*, usvojena 2. II 2012, *Odluka o obrazovanju Radne grupe za pripremu pregovora za 23 pregovaračko poglavlje - Pravosuđe i temeljna prava* i *Odluka o obrazovanju Radne grupe za pripremu pregovora za 24 pregovaračko poglavlje – Praveda, sloboda i bezbjednost*, usvojene 8. III 2012.

Glavni pregovarač je imao konsultacije s predstavnicima svih segmenata crnogorskog društva, koje su rezultirale formiranjem i početkom rada radnih grupa za pripremu pregovora za 23 i 24 pregovaračko poglavlje, a završen je održavanjem eksplanatornog skringa za oba pregovaračka poglavlja u Briselu.

1. PRILOG ZA PROLJEĆNI IZVJEŠTAJ EVROPSKE KOMISIJE O ISPUNJAVANJU SEDAM KLJUČNIH PRIORITETA

Vlada je 8. III 2012. usvojila **Prilog za proljećni izvještaj Evropske komisije o ispunjavanju sedam ključnih prioriteta** za period od 1. IX 2011. do 1. III 2012. koji je dostavljen Evropskoj komisiji. Takođe, Evropskoj komisiji je 30.

III 2012. ostavljena i **Dopuna priloga za prolječni izvještaj za period od 1. do 30. III 2012.**

Izvještaj je sistematizovan u devet poglavlja, koja predstavljaju devet akcionih planova, i prikazuje napredak Crne Gore kroz usvojeno zakonodavstvo i njegovu primjenu s bilansom ostvarenih rezultata, statističke podatke o ostvarenim rezultatima, jačanje administrativnih kapaciteta, sprovođenje obuka u institucijama zaduženim za izvještavanje, kao i regionalnu i međunarodnu saradnju.

U cilju ocjene napretka u oblasti sedam ključnih prioriteta, u Crnoj Gori je boravila **Ekspertska misija Evropske unije za oblast vladavine prava**. Misija je uspješno realizovana kroz dvije verifikacione misije, za pravosudni sistem - nezavisnost, autonomija, odgovornost i efikasnost sudstva, od 27. II do 2. III 2012, i oblast borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, od 12. do 16. III 2012.

2. POLITIČKI DIJALOG

U izvještajnom periodu, nastavljen je politički dijalog između Crne Gore i Evropske unije:

– Direktor za Rusiju, Istočno susjedstvo i Zapadni Balkan u Evropskoj službi za vanjske poslove **Miroslav Lajčak**, boravio je 24. II 2012. u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori.

– Predsjednik Vlade **Igor Lukšić** boravio je, od 21. do 23. III 2012, u posjeti Briselu gdje je imao sastanke sa najvišim zvaničnicima EU.

Tokom boravka se sastao s predsjednikom Evropskog savjeta **Hermanom Van Rompejom**, predsjednikom Evropske komisije **Žoseom Manuelom Barozom**, predsjednikom Evropskog parlamenta **Martinom Šulcom** i komesarom za proširenje i susjedsku politiku EU **Štefanom Fileom**.

Ministar **Milan Roćen** se, 23. III 2012, sastao s generalnim direktorom za proširenje **Stefanom Saninom**.

3. IMPLEMENTACIJA SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU (SSP)

U izvještajnom periodu, održani su sastanci:

1. Pododborna za unutrašnje tržište i konkurenciju, 16. II 2012. u Podgorici;

2. Pododborna za oblast inovacija, ljudskih resursa, informacionog društva i socijalne politike, 6. i 7. III 2012. u Podgorici;

3. Pododborna za industriju, trgovinu, carine, poreze i saradnju s drugim zemljama kandidatima, 8. III 2012. u Podgorici i

4. Pododborna za poljoprivredu i ribarstvo, 28. III 2012. u Podgorici.

Na sastancima sva četiri pododborna, stavljen je akcenat na usklađivanje nacionalnog zakonodavstva i institucionalnog okvira s pravnom tekovinom, standardima i praksom EU.

Na sastanku **Pododborna za unutrašnje tržište i konkurenciju**, koji je održan putem video konferencije, predstavnici crnogorskih institucija prikazali su napredak u oblastima konkurencije, državne pomoći, zaštite potrošača, zdravstvene zaštite, intelektualne svojine, osnivanja i slobode pružanja usluga, javnih nabavki, privrednog prava, računovodstva i revizije u odnosu na prethodni sastanak.

U oblasti državne pomoći, ukazano je na nezavisnost Komisije za kontrolu državne pomoći u odnosu na Ministarstvo finansija. Bilo je riječi o aktivnostima i mjerama koje Komisija za državnu pomoć preduzima u slučaju KAP-a.

Ukazano je da treba uskladiti postojeći Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda i izraditi posebni Zakon o tržišnom nadzoru, takođe u skladu s pravnom tekovinom EU. Ocijenjeno je da Tržišna inspekcija blagovremeno informiše javnost o podacima kojima raspolaže.

Takođe, crnogorska strana je podsjetila na donošenje Strategije razvoja sistema javnih nabavki za period 2011-2015, naglasivši da će administrativni kapaciteti jačati u skladu s raspoloživim sredstvima i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Konačno, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu i reviziji izvršeno je usaglašavanje crnogorskog i evropskog zakonodavstva i ukazano na nadležnosti Savjeta za računovodstvo i reviziju. Navedeno je da su poslovi inspeksijskog nadzora povjereni Poreskoj upravi, kojoj svi obveznici revizije moraju podnositi revizorske izvještaje.

Na sastanku **Pododbora za oblast inovacija, ljudskih resursa, informacionog društva i socijalne politike** predstavnici crnogorskih institucija prikazali su napredak ostvaren u navedenim oblastima u periodu od prethodnog sastanka.

Istaknuta je potreba donošenja novog Zakona o elektronskim komunikacijama. Evropska komisija je pozdravila poboljšanje u oblasti statistike i navela da je značajno praćenje rada elektronskih servisa na portalu e-uprave. Takođe, ukazano je na značajan napredak u realizaciji projekta koji se tiče elektronske zdravstvene kartice.

Crnogorska strana je istakla da su izmijenjene odredbe Zakona o radu imale za cilj uvođenje nekih novih principa kojima se doprinosi zaštiti prava zaposlenih, dok je izmjenom odredbe, koja se tiče porodiljskog odsustva, omogućeno da ovo pravo može koristiti i otac djeteta.

Na sastanku **Pododbora za industriju, trgovinu, carine, poreze i saradnju s drugim zemljama kandidatima** predstavnici crnogorskih institucija predstavili su napredak ostvaren u oblastima slobodnog kretanja robe, trgovine, industrijske politike, turizma, oporezivanja i carina u odnosu na prethodni sastanak, održan 18. II 2011. u Briselu.

Razmatrane su horizontalne i proceduralne mjere za standardizaciju, metrologiju, akreditaciju, ocjenu usklađenosti i nadzor tržišta, uključujući razvoj administrativnih kapaciteta i infrastrukture.

U oblasti trgovine, razmatrano je usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira s pravnom tekovinom EU, sprovođenje trgovinskih odredaba SSP-a.

U oblasti industrijske politike, u toku je izrada Predloga strategije koja će obuhvatiti analizu ključnih industrijskih podsektora metaloprerade, drvne

industrije, sektora proizvodnje građevinskih materijala, kao sektora sa značajnim doprinosom BDP-u, zapošljavanju, izvozu itd.

Istaknut je napredak postignut na usklađivanju carinskog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, posebno u dijelu ukidanja carinskih taksi, zaštite prava intelektualne svojine na granici, kontrole unošenja i iznošenja sredstava plaćanja preko granice, usklađivanja nomenklature Carinske tarife.

Na sastanku **Pododбора за област пољопривреде и рибарства** predstavnici crnogorskih institucija prikazali su napredak ostvaren u oblastima poljoprivrede i ruralnog razvoja, bezbjednosti hrane, veterinarske, fitosanitarne politike i ribarstva u odnosu na prethodni sastank.

Razmatrani su statistički podaci o trgovinskoj razmjeni poljoprivrednih proizvoda Crne Gore sa svijetom, s akcentom na trgovinsku razmjenu s EU. Bilo je riječi i o zakonskim i institucionalno-administrativnim kapacitetima za sprovođenje V IPA komponente (IPARD), kao i o državnom budžetu za poljoprivredu za 2012. Konstatovan je napredak u zakonodavstvu i reforma Zajedničke politike ribarstva - *Zelena knjiga*.

Kada je riječ o bezbjednosti hrane, veterinarskoj i fitosanitarnoj politici, preduzimaju se aktivnosti na izradi novog Zakona o bezbjednosti hrane, izradi Strategije za transponovanje zakonodavstva za Poglavlje 12 - *Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor*, kao i na izradi novog Zakona o veterinarstvu i Studije izvodljivosti za neškodljivo uklanjanje nusproizvoda životinjskog porijekla.

Vlada Crne Gore je 16. II 2012. usvojila Peti Izvještaj o realizaciji obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) od oktobra do decembra 2011.

4. SVJETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA (STO)

Crna Gora je završila proces pristupanja STO. Protokol o pristupanju STO potpisan je na osmom sastanku Ministarske konferencije, 17. XII 2011. u

Ženevi. Crna Gora je, u skladu sa paragrafom 7 Protokola, bila u obavezi da dostavi instrument ratifikacije najkasnije do 31. III 2012.

U tom cilju Skupština Crne Gore je 27. II 2012. donijela **Zakon o potvrđivanju Protokola o pristupanju Crne Gore Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije** („Službeni list CG“ - Međunarodni ugovori, br. 3/12).

Instrument ratifikacije dostavljen je 30. III 2012. STO Sekretarijatu.

5. INSTRUMENT ZA PRETPRISTUPNU PODRŠKU – IPA

Zakon o reviziji sredstava iz fondova EU donijet je 27. II 2012. („Službeni list CG“ br. 14/12), a stupio je na snagu 15. III 2012. Odredbama ovog zakona predviđa se osnivanje Revizorskog tijela, kao samostalne i nezavisne institucije, odnosno nezavisnog organa odgovornog za provjeru efikasnog i stabilnog funkcionisanja sistema korišćenja, upravljanja i kontrole sredstava EU fondova.

5.1. I Komponenta IPA-e - Podrška tranziciji i jačanju institucija

Finansijski sporazum IPA 2011 za projekte iz I komponente IPA-e potpisali su 12. III 2012. Vlade Crne Gore i Evropska komisija.

Finansijski sporazum vrijedan je 43,1 miliona eura, od čega učešće bespovratnih sredstava Evropske unije iznosi 26,5 miliona eura.

Na osnovu ovog sporazuma, predviđena je realizacija 16 projekata u okviru nacionalnog programa IPA 2011, koji su podijeljeni u 8 oblasti: vladavina prava, javna uprava, zaštita životne sredine, saobraćaj, društveni razvoj, poljoprivreda i ruralni razvoj, usklađivanje zakonodavstva i ostali prioriteti.

Što se tiče nacionalnih programa IPA 2012/2013 u toku su završne aktivnosti na njihovom programiranju. U skladu s prioritetima definisanim **Višegodišnjim indikativnim planskim dokumentom 2011 – 2013.** predloženi su sektorski identifikacioni opisi projekata u sljedećim oblastima: reforma javne uprave, pravosuđe i unutrašnji poslovi, zaštita životne

sredine i klimatske promjene, kao i pojedinačni identifikacioni opisi projekata u oblastima poljoprivrede i ruralnog razvoja i harmonizacije zakonodavstva.

Nakon dostavljanja ovih dokumenata Evropskoj komisiji 31. I 2012. završena je prva, identifikaciona faza programiranja. U okviru II faze, koja podrazumjeva izradu i finalizaciju opisa projekata, organizovani su sastanci resornih ministarstava s predstavnicima Delegacije EU u Crnoj Gori (10. i 16. II i 23. III 2012.) koji su predložili nova rješenja, od kojih su najznačajnija: objedinjavanje projekata, smanjenje broja ugovora i definisanje pitanja opravdanosti pojedinih komponenti projekata.

U skladu s smjernicama DEU i na osnovu međusobnih konsultacija, finalizovano je ukupno 11 opisa projekata ukupne vrijednosti 23,8 miliona eura, o čega IPA sredstva iznose 21,4 miliona eura, dok je vrijednost nacionalnog kofinansiranja 2,4 miliona eura. MVPEI će u skladu s definisanim planom, 15. IV 2012. proslijediti nacionalne programe IPA 2012/2013 Evropskoj komisiji na razmatranje.

Očekivani termin za potpisivanje Finansijskog sporazuma i početak implementacije projekata je januar 2013.

5.2. II Komponenta IPA - Regionalna i prekogranična saradnja

U Crnoj Gori se trenutno sprovodi **77 projekata**, od kojih 36 bilateralnih (Albanija - Crna Gora; Bosna i Hercegovina - Crna Gora; Hrvatska - Crna Gora i Srbija - Crna Gora), 24 transnacionalna (Program Jugoistočna Evropa i Mediteran) i 17 projekata u okviru IPA Jadranskog susjedskog programa.

Alokacija EU sredstava i kofinansiranja

Programi prekogranične saradnje	Ukupan broj projekata po programima	Ukupna vrijednost projekata u Crnoj Gori (u eurima)
Albanija-Crna Gora	6 projekata	556.045,52 (EU donacija 471.485,37)
Bosna i Hercegovina - Crna Gora	12 projekata	1.140.690,58 (EU donacija 969.586,99)
Hrvatska-Crna Gora	5 projekata	899.020,14 (EU donacija 786.520,64)
Srbija-Crna Gora	13 projekata	995.409,61

		(EU donacija 840.526,93)
Jugoistočna Evropa	18 projekata	2.351.889,79 (EU donacija 1.999.106,32)
Mediterranski program	6 projekta	581.829 (EU donacija 493.907,40)
Jadranski susjedski program	17 projekata	4.705.704,67 (EU donacija 3.980.723,97)
Ukupno	77 projekata	11.230.589,31 (EU donacija 9.541.857,62)

5.2.1. Bilateralni programi:

– Albanija – Crna Gora

Završena je evaluacija projektnih predloga iz drugog poziva za projekte, koji je obuhvatio sredstva IPA iz 2008. i 2009. godine u ukupnom iznosu od 2.520.000 eura (1.080.000 eura za sprovođenje projekata u Crnoj Gori i 1.440.000 eura za sprovođenje projekata u Albaniji). U drugoj fazi evaluacije od ukupno 42 dostavljena projekta izabrano je 11 projekata.

Bilateralni sastanak posvećen predlogu strateškog projekta između Ministarstava unutrašnjih poslova Albanije i Crne Gore, s ostatkom finansijskih sredstava iz drugog poziva za projekte, u iznosu od 300.000 eura održan je 3. II 2012. Ovaj projekt ima za cilj proširenje puta graničnog prelaza Božaj-Hani-Hotit.

– Bosna i Hercegovina – Crna Gora

U Sarajevu su održani sastanci Zajedničkog odbora za ocjenjivanje u periodu od 22. do 24. II i od 13 do 19. III 2012, na kojima je završeno ocjenjivanje kvaliteta projektnih predloga, koji predstavlja drugi korak evaluacije projekata.

– Hrvatska – Crna Gora

U Kotoru je održan sastanak Zajedničkog odbora za ocjenjivanje u periodu od 19. do 23. III 2012, na kojem je završeno otvaranje aplikacija,

administrativna provjera i provjera prihvatljivosti aplikacija tj. prvi korak u odabiru grant aplikacija.

– **Srbija – Crna Gora**

U Beogradu su održana tri sastanka Zajedničkog odbora za ocjenjivanje u periodu od 10. do 13. I, 30. I i 1. II, 21. i 22. II 2012. na kojima je završeno otvaranje aplikacija, administrativna provjera i provjera prihvatljivosti aplikacija tj. prvi korak u odabiru grant aplikacija.

Takođe, u Beogradu su 22. II, 13. i 14. III i 23. i 24. III 2012. održani sastanci Zajedničkog odbora za ocjenjivanje na kojima je završeno ocjenjivanje kvaliteta projektnih predloga tj. drugi korak evaluacije projekata.

U okviru bilateralnih programa, redovno su realizovane nadgledne posjete projektima koji su finansirani u okviru prvih poziva za projekte. Cilj posjeta je podrška u sprovođenju projekata, u pripremi finalnih narativnih i finansijskih izvještaja koji se podnose DEU u Podgorici, rješavanje mogućih nedoumica itd. Posjete su obavili predstavnici ZTS, MVPEI i DEU u Crnoj Gori.

5.2.2. Jadranski susjedski program saradnje

U okviru Jadranskog susjedskog programa, 17. i 18. I 2012, u Akvili je održan sastanak radne grupe za strateške projekte. Predstavljeni su rezultati istraživanja koje je sprovedla ekspertska grupa ECOSfera. Razgovarano je o 12 strateških tema koje su proizvod sastanaka eksperata ECOSfere s ekspertima država učesnica Programa. Takođe je predstavljeno Uputstvo za prvi nivo kontrole i ukazano na razliku između strateških i običnih projekata.

U Rimu je 29. III 2012. održan sastanak Zajedničkog odbora za praćenje programa. Na sastanku, kojem su prisustvovali predstavnici zemalja učesnica u programu i Evropske komisije, predstavljeni su rezultati prve faze ocjenjivanja projekata iz drugog poziva na projekte. Dogovorena je izmjena opisa poslova i reorganizacija ZTS-a u Akvili i odlučeno da ZTS ocjenjuje projekte iz drugog poziva.

U okviru Jadranskog susjedskog programa, realizovane su prve - informativne nadgledne posjete projektima koji se finansiraju u Crnoj Gori u

okviru prvog poziva za projekte. Cilj posjeta je upoznavanje sa sprovođenjem projekata, rješavanje mogućih nedoumica korisnika fondova i upoznavanje s obavezama izvještavanja.

5.3. Transnacionalni programi

5.3.1. Program Jugoistočna Evropa (JIE)

Dodatni - ograničeni poziv za uključivanje partnera iz Crne Gore, u okviru programa Jugoistočna Evropa, bio je otvoren od 17. I do 17. II 2012. Vodeći partneri iz drugog poziva čiji su projekti odobreni i nalaze se u fazi sprovođenja, a u čijim konzorcijumima ne učestvuju IPA partneri iz Crne Gore, pozvani su da dodatno uključe partnere iz Crne Gore. Cilj ovog poziva je poboljšanje kvaliteta projekata kroz zajedničke aktivnosti.

Početak februara završena je provjera prihvatljivosti podnosilaca zahtjeva - partnera u projektima koji su prijavljeni u okviru četvrtog poziva za projekte u programu Jugoistočna Evropa, na kojem je odrađeno otvaranje aplikacija, administrativna provjera i provjera prihvatljivosti aplikacija.

15. i 16. II 2012. Odbor za praćanje programa JIE je odobrio 3 projekta za finansiranje u kojima kao partneri učestvuju 5 institucija iz Crne Gore.

5.3.2. Mediteranski program (MED)

U okviru MED programa, objavljena su dva ciljana poziva za projekte. Prvi poziv je obuhvatio *inovacije u oblasti energetske efikasnosti* i bio je otvoren od 10. II do 12. IV 2012. Drugi poziv se odnosio na *poboljšanje pomorske pristupačnosti i povezanosti luka* i bio je otvoren od 27. II do 27. IV 2012.

U Podgorici je 2. III 2012. održan Regionalni seminar IPE kojem su prisustvovali predstavnici MVPEI-a i upravljačkih struktura MED programa, potencijalni podnosioci projektnih ideja iz Crne Gore, Hrvatske, BiH i Albanije. Na konferenciji su predstavljena dva otvorena ciljana poziva za projekte, opšte promovisan MED program i predstavljeni projektni predlozi vodećih partnera država učesnica u programu.

U okviru transnacionalnih programa realizovane su redovne nadgledne posjete projektima koji se finansiraju u okviru prvih poziva za projekte. Cilj posjeta je upoznavanje sa sprovođenjem projekata, rješavanje mogućih nedoumica korisnika fondova i upoznavanje sa obavezama izvještavanja.

5.4. III Komponenta IPA-e (Regionalni razvoj) I IV Komponenta IPA-e (Razvoj ljudskih resursa)

Tokom prvog kvartala 2012. započeta je finalizacija SCF-a i OP-a za III i IV komponentu IPA-e, kojima su definisane prioritetne oblasti podrške za period 2012-2013. Korekcije OP-a izvršene su na osnovu ex-ante ocjena i strateške procjene uticaja na životnu sredinu, kao i na osnovu preporuka i komentara Evropske komisije. S tim u vezi, 29. II i 1. III 2012. MVPEI je organizovalo konsultativne sastanke misije Generalne direkcije za zapošljavanje EK i operativne strukture IV komponente IPA-e u cilju davanja preporuka prije finalizacije OP-a za IV komponentu IPA-e.

Predstavnici OP-a za III komponentu IPA-e definisali su indikativni spisak projekata koji će biti finansirani u okviru OP Regionalni razvoj. Uspostavljeno je nadzorno tijelo koje će razmatrati napredak u smislu pripreme projekata čije je sprovođenje završeno, a izvršena je i priprema detaljne analize o izradi projektne dokumentacije za realizaciju predloženih projekata. S tim u vezi, izražen je interes za tehničku podršku kroz program zajedničke pomoći u podršci u projektima EU regiona (JASPERS) koji će biti od velike koristi za pripremu projekata u skladu sa zahtevima EU. Realizacija procedure u vezi definisanja finansijskih aspekata i principa korišćenja tehničke pomoći planirana je tokom drugog kvartala 2012.

U martu 2012. pripremljen je finalni predlog SCF-a i finalni predlog OP-a za III i IV komponentu IPA-e, koje je usvojila Vlada 29. III 2012. Nakon usvajanja. Planirano je da u toku aprila 2012. nacionalni koordinator za IPA-u zvanično dostavi dokumente EK na dalju proceduru. Procedura odobravanja i usvajanja operativnih programa od strane EK očekuje se u toku četvrtog kvartala 2012.

5.5. V Komponenta IPA-e - Ruralni razvoj

Konačni nacrt programa IPARD poslat je 4. III 2012. Generalnoj direkciji za poljoprivredu i ruralni razvoj (DG AGRI) na usvajanje.

Program IPARD je izrađen uz podršku projekta tvining iz programa IPA 2008 Uspostavljanje IPARD sistema u Crnoj Gori, čija realizacija je završena 29. II 2012. povodom izrade Sektorskog sporazuma između Crne Gore i EK za V komponentu IPA-e, oformljen je međusektorski tim koji će u narednom periodu obavljati konsultacije s DG AGRI i raditi na finalizaciji Sporazuma. Vlada je 8. III 2012. usvojila **Platformu za pregovore međusektorskog tima za Sektorski sporazum V komponente IPA-e.**

U saradnji s ekspertima, Sektorom za ruralni razvoj, Sektorom za plaćanje i Nacionalnim fondom pripremljen je projektni zadatak za angažovanje kratkoročnih eksperata koji će pružiti ekspertsku podršku u periodu između završenog tvininga iz programa IPA 2008 i tvininga iz programa IPA 2011, čiji početak realizacije se očekuje u četvrtom kvartalu 2012. Projektni zadatak je poslat Delegaciji Evropske unije u februaru 2012.

U Sektoru za ruralni razvoj, zaposlen je službenik za programiranje i sada u sektoru radi ukupno pet službenika. U Sektoru za plaćanje zaposleno je još sedam službenika i sada ih je ukupno trinaest. U Odjeljenju za registre - Odsjeku za registar farmi primljen je jedan službenik i u Službi opštih poslova - Kancelariji za informacione tehnologije, angažovan je jedan službenik koji će učestvovati u pripremanju strukture IPARD-a. U toku je oglas za prijem još tri službenika u Sektoru za plaćanje i jednog u Sektoru za ruralni razvoj.

U periodu od 26. do 29. III 2012. boravila je misija revizora odjeljenja DG AGRI J5 i na osnovu njihovih preporuka biće realizovane dalje aktivnosti na uspostavljanju strukture IPARD-a.

5.6. Programi Evropske unije

Crna Gora je stekla pravo učešća u Programima EU potpisivanjem Protokola 8 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP).

Za razliku od ostalih programa IPA, Programi EU prethodno zahtijevaju da država uplati finansijski doprinos za učešće u programu (entry ticket). Država može refundirati dio sredstava, opredijeljenih za uplatu finansijskog

doprinosa za učešće u programu, sredstvima iz IPA programa, što se definiše finansijskim sporazumom nacionalnog programa IPA.

Crna Gora trenutno učestvuje u pet programa:

1. SEDMI OKVIRNI PROGRAM ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ (FP7)

Sedmi okvirni program za istraživanje i razvoj (FP7) povezuje sve ključne inicijative EU u oblasti istraživanja i razvoja. Program pruža podršku u četiri ključne tematske oblasti: saradnja, ideje, ljudi i kapaciteti. Za svaku od navedenih oblasti postoji poseban program u skladu s glavnim oblastima istraživačke politike EU. Za aktivnosti u okviru FP7 programa nadležno je Ministarstvo nauke. Crna Gora učestvuje u programu FP7 od 2008.

2. OKVIRNI PROGRAM ZA KONKURENTNOST I INOVACIJE – PREDUZETNIŠTVO I INOVACIJE (CIP-EIP)

Ovim programom Evropska komisija podržava inovacije i razvoj malih i srednjih preduzeća (MSP) posebno u oblastima: investicija u inovacije, saradnja MSP, eko-inovacije, promocija preduzetničke i inovativne kulture. Za aktivnosti u okviru programa CIP-EIP nadležno je Ministarstvo ekonomije. Crna Gora učestvuje u programu CIP-EIP od 2008.

3. OKVIRNI PROGRAM ZA KONKURENTNOST I INOVACIJE – PODRŠKA ICT POLITIKAMA (CIP-ICT-PSP)

Cilj ovog programa je podrška inovacijama i konkurentnosti kroz široku primjenu i poboljšan kvalitet korišćenja informacionih tehnologija od strane stanovništva i malih i srednjih preduzeća. Za aktivnosti u okviru programa CIP-ICT-PSP nadležno je Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije. Crna Gora učestvuje u CIP-ICT-PSP program od 2011.

4. KULTURA

Svrha programa Kultura je unaprjeđenje kulturne saradnje zemalja koje koriste program. Za aktivnosti u okviru ovog programa nadležno je Ministarstvo kulture. Crna Gora učestvuje u programu Kulture od 2010.

5. CARINE

Program podržava carinske administracije zemalja kandidata i potencijalnih kandidata i pruža podršku za saradnju u borbi protiv carinskih prevara i

kriminala. Za aktivnosti u okviru programa Carine nadležno je Ministarstvo finansija odnosno Uprava carina. Crna Gora učestvuje u programu Carine od 2011.

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija je dostavilo Delegaciji EU u Crnoj Gori nove zahtjeve za refundiranje troškova iz IPA 2010 programa za učešće u Programu za kompetitivnost i inovativnost, u iznosu od 32.000 eura, i Programu Kultura 2013, u iznosu od 17.500 eura.

Takođe, DEU je dostavljen zahjev za refundiranje troškova za učešće u ICT programu podrške politici razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija u iznosu od 16.483 eura.

5.7. Aktivnosti na uvođenju decentralizovanog upravljanja

U pogledu aktivnosti koje se odnose na decentralizaciju I i II komponente IPA-e, završena je faza usklađivanja i u toku je faza procjene usklađenosti. S tim u vezi, u toku januara 2012. finalizovani su priručnici o procedurama za MVPEI u skladu s preporukama EK. U narednom periodu očekuje se posjeta revizora nezavisne revizorske kuće KPMG. Cilj posjete revizora je procjena nivoa pripremljenosti crnogorske administracije za decentralizovano upravljanje, kao i ukazivanje na eventualne nedostatke koje bi trebalo otkloniti.

5.8. Višekorisnički programi IPA

Program MB IPA 2012. je u početnoj fazi programiranja. Priprema nacrt projekata se vrši centralizovano od strane Evropske komisije. Nacionalne institucije učestvuju u konsultativnom procesu kroz davanje sugestija i komentara kako bi se uskladili nacionalni prioriteti sa prioritetima EU. Prvi nacrti projekata su predstavljeni zemljama korisnicama tokom koordinacionog sastanka u novembru 2011.

U okviru programiranja višekorisničkog instrumenta za pretpristupnu podršku za programsku godinu 2013. EK je tokom marta 2012. dostavila osam predloga opisa projekata koji su predloženi u skladu s prioriternim oblastima definisanim Višegodišnjim indikativnim planskim dokumentom

(MIPD2011-2013). Nacionalne institucije učestvuju u procesu programiranja kroz davanje sugestija i komentara na predloge projekata.¹

5.9. Instrumenti za podršku infrastrukturnim projektima

Investicioni okvir za Zapadni Balkan (Western Balkans Investment Framework) predstavlja uspješan okvir koji ima za cilj da ubrzava pripremu i implementaciju prioritetnih investicija u zemljama Zapadnog Balkana kroz proces koordinacije i saradnje između svih zainteresovanih strana - Evropska komisija, međunarodne finansijske institucije, bilateralni donatori i zemlje korisnice. U okviru sedmog kruga Instrumenta za podršku infrastrukturnim projektima, Crna Gora je predložila 10 nacionalnih projekata iz oblasti životne sredine i podržala predlaganje 7 regionalnih projekata.

U okviru sedmog kruga predloženi su sljedeći projekti: *Tehnička podrška projektima za tretman otpadnih voda i vodosnadbijevanje u Crnoj Gori; Tehnička podrška – sanacija 10 nesanitarnih deponija u Crnoj Gori; Podrška pripremi tehničke dokumentacije za tretman čvrstog otpada u Crnoj Gori; Izgradnja i rekonstrukcija kanalizacione mreže u opštini Nikšić; Tehnička podrška – izgradnja regionalnog centra za tretman otpada u Pljevljima; Rekonstrukcija glavnog vodovoda u opštini Andrijevica; Sanacija nesanitarne deponije Čafo u opštini Bar i Vrtijeljka na Cetinju; Izgradnja regionalnog centra za tretman otpada u Nikšiću; Izgradnja sistema za tretman otpadnih voda u opštini Berane i Priprema studija izvodljivosti za unaprijeđenje sistema vodosnadbijevanja u crnogorskim opštinama.*

---

¹ U okviru programske godine 2013. planirana je realizacija sljedećih projekata:

1. Podrška unapređenju vladavine i upravljanja u zemljama zapadnog Balkana i Turskoj;
2. Borba protiv organizovanog kriminala: međunarodna saradnja u postizanju pravde;
3. Investicioni okvir za zapadni Balkan za 2013;
4. Podrška Centru za razvoj preduzetništva jugoistočne Evrope;
5. Projekt razvoja nove generacije konkurentnosti;
6. Prevencija, priprema i reagovanje u slučaju poplava u zemljama zapadnog Balkana i Turske;
7. Regionalna mreža za pristup informacijama o životnoj sredini i klimi;
8. Podrška operativnim troškovima sekretarijata Savjeta za regionalni razvoj.

6. KOMUNIKACIONA STRATEGIJA

Nastavljena je kvalitetna saradnja MVPEI s medijima i nevladinim organizacijama. O svim važnim događajima i aktivnostima iz nadležnosti MVPEI, koje su obilježile prvi kvartal 2012, predstavnici medija bili su blagovremeno informisani putem najava i saopštenja na internetskim stranicama Vlade Crne Gore i MVPEI. Pored toga ministar **Milan Roćen** i glavni pregovarač za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji ambasador **Aleksandar Andrija Pejović** dali su veći broj intervjuua za domaće i inostrane medije.

7. OBUKA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

Zaposleni u MVPEI su, tokom prvog kvartala 2012, pohađali više obuka i programa u oblasti evropskih integracija, s naglaskom na obuke usmjerene na predstojeći proces pregovaranja s Evropskom unijom.

Održano je ukupno 10 radionica, obuka i seminara, na sljedeće teme: *Upravljanje rizikom; Monitoring i indikatori na programskom i projektnom nivou za tijela IPA III i IV; Platforma zemalja Zapadnog Balkana za obrazovanje i obuku; Metodologija izvještavanja u procesu pristupanja EU; Rukovođenje, dobro upravljanje i principi moderne uprave u kontekstu evropskog prostora javne uprave.*

Takođe, 15. i 16. III 2012. MVPEI je, uz podršku Programa za razvoj kapaciteta (CDP) i u saradnji s UNDP-em i Ministarstvom vanjskih i evropskih poslova Republike Hrvatske, organizovalo je dvodnevni seminar o poglavljima pregovora o pristupanju EU (23 – *Pravosuđe i temeljna prava* i 24 – *Pravda, sloboda i bezbjednost*).

19. III 2012. svečano je otvorena **Diplomatska akademija MVPEI**.

8. PROJEKTI PODRŠKE

8.1. Jačanje kapaciteta MVPEI (EI)

U proteklom periodu **Program za razvoj kapaciteta UNDP-a (CDP)** je u saradnji s glavnim pregovaračem dogovorio dodatnu podršku Generalnom direktoratu za evropske integracije MVPEI kroz angažman više nacionalnih konsultanata.

U Direkciji za pristupanje EU angažovane su dvije konsultantkinje u Odsjeku za unutrašnje tržište, konkurenciju, ekonomska i finansijska pitanja. Takođe, jedna konsultantkinja je angažovana u Odsjeku za komunikacionu podršku procesu pristupanja s ciljem podrške informisanju javnosti o procesu pregovora Crne Gore o pristupanju EU. U Direkciji za pravnu harmonizaciju propisa angažovana je konsultantkinja sa zadatkom pružanja pomoći radu na tabelama usaglašenosti nacionalnog zakonodavstva sa pravnim tekovinama EU.

U prvom kvartalu 2012. CDP je angažovao i tri međunarodna eksperta koji su resornim ministarstvima i drugim organima zaduženim za pripremu opisa projekata za IPA programe pružili dodatnu podršku u izradi ovih dokumenata.

Tokom izvještajnog perioda CDP je nastavio sa angažovanjem nacionalnog konsultanta radi jačanja kapaciteta za upravljanje ljudskim resursima u MVPEI.

8.2. Instrumenti za tehničku podršku i razmjenu informacija (TAIEX)

U okviru TAIEX podrške (Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija), u prvom kvartalu 2012. realizovane su sljedeće aktivnosti:

TAIEX aktivnosti od 1. I do 31. III 2012.		
datum	naziv	mjesto održavanja
januar		
9.	Ekspertska misija za više zemalja o prioritetima u oblasti životne sredine Zapadnog Balkana i Turske	Tirana
16.	Ekspertska misija o evaluaciji i kategorizaciji poljoprivredno-prehrambenih objekata i izrada nacionalnog plana za njihovo poboljšanje	Podgorica
17.	Radionica za više zemalja o kontroli i suzbijanju <i>Brucella (B. Melitensis)</i> infekcija kod krda koza i ovaca	Zagreb
24.	Radionica za više zemalja o učešću malih i srednjih preduzeća u procesu standardizacije	Brisel
	Radionica o saradnji i koordinaciji u oblasti tajnih operacija na teritoriji Jugoistočne Evrope	Sarajevo
februar		
6.	Radionica o politikama inovacije Zapadnog Balkana i Turske	Brisel
7.	Radionica o borbi protiv sajber terorizma	Banja Luka
13.	Ekspertska misija o penzijskom i invlidskom osiguranju	Podgorica
20.	Radionica o konačnoj verziji plana aktivnosti (strategije kontrole) u okviru bezbjednosti saobraćaja i VIP zaštite	Podgorica.
21.	Radionica za više zamalja o antikorupciji: konflikt interesa	Brisel
24.	Radionica o problemu organizovanog kriminala: regionalna saradnja i iskustvo evropskih zemalja	Danilovgrad
27.	Misija o pravosudnom sistemu	Podgorica
	Ekspertska misija o izradi Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti	
28.	Uloga civilnog društva u pravosuđu	Brisel
mart		
5.	Radionica o saradnji između policije, tužilaštva i	Podgorica

	sudstva	
	Ekspertska misija o slobodnom kretanju radnika i upravljanju sistemom socijalne sigurnosti	
	Studijska posjeta o marketingu sjemenskog krompira	Bolonja
	Aktivno građanstvo – učešće omladinskih organizacija	Brisel
6.	Radionica za više zemalja o upravljanje otpadom, elektronike i električne opreme (WEEE)	Bratislava
7.	Radionica o EU 2020: zapošljavanje i socijalna politika	Podgorica
	Uspostavljanje platforme Zapadnog Balkana o obrazovanju i treningu	Danilovgrad
12.	Misija za procjenu korupcije i organizovanog kriminala	Podgorica
	Studijska posjeta o EU Regionalnoj politici i efikasnijem korišćenju strukturnih fondova	Brisel
	Radionica o prijemu azilanata na lokalnom nivou	Beograd
20.	Ekspertska misija o penzijskom i invalidskom osiguranju	Podgorica
26.	Studijska posjeta o nadzoru tržišta i testiranju prepakovanih proizvoda	Vilnius
	Studijska posjeta o upravljanju otpadom	Brisel
28.	Radionica o poslovnom IT upravljanju poreske i carinske administracije	Zagreb
30.	Radionica za više zemalja o IPA ruralnom razvoju (IPARD) nakon 2013	Brisel

9. USKLADIVANJE ZAKONODAVSTVA

Vlada je 29. XII 2011. donijela **Poslovnik Vlade Crne Gore** („Službeni list CG”, br. 3/12), koji je stupio na snagu 21. I 2012, a kojim se stvaraju normativni uslovi za unapređenje sistema kreiranja politika i jačanje uloge Generalnog sekretarijata Vlade. Najznačajnije novine su: obaveza predlagača da u postupku pripreme zakona i drugih propisa sprovede analizu procjene uticaja propisa (RIA), jačanje obaveza predlagača za

sprovedenje javnih konsultacija i javne rasprave o zakonima i drugim propisima i dokumentima u skladu sa propisom Vlade, jačanje stručne podrške radu radnih tijela Vlade kroz obrazovanje stručnih radnih grupa radi proučavanja predloga zakona, strateških i planskih dokumenata i davanja stručnih mišljenja o tim aktima; obaveza dostavljanja programa rada Vlade Skupštini i njegovog objavljivanja na internetskoj stranici Vlade, kao i obaveza Generalnog sekretarijata da prati njegovu realizaciju i o tome podnosi izvještaj koji Vlada razmatra kvartalno; definisanje procedura u vezi s funkcionisanjem elektronske sjednice Vlade, kao i procedura koje proizilaze iz Uredbe o pravno informacionom sistemu.

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih poslova donijelo je **Uputstvo o instrumentima za usklađivanje propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije** („Službeni list CG“, br. 15/12), objavljeno 16. III 2012. U cilju primjene Uputstva organizovani su seminari i radionice za 120 učesnika. Novi pristup se ogleda u pogledu pregleda cjelokupnog propisa Evropske unije upoređenog s odredbama nacionalnog propisa.

U prvom kvartalu 2012. pripremljeno je mišljenje na **39 nacрта**, odnosno predloga zakona i podzakonskih akata koji su prikazani u tabeli.

JANUAR		
1	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o međunarodnim izložbama potpisane u Parizu, 22. novembra 1928, izmijenjene i dopunjene protokolima od 10. maja 1948, 16. novembra 1966, 30. novembra 1972, te amandmanima od 24. juna 1982. i 31. maja 1988.	MORT
2	Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o hidrometeorološkim poslovima	MORT
3	Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o hidrografskoj djelatnosti	MORT
4	Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o pristupanju Crne Gore Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije	ME
5	Predlog zakona o potvrđivanju Regionalne konvencije	ME

	o Pan-Euro-Mediteranskim preferencijalnim pravilima o porijeklu robe	
6	Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma o ekonomskoj i trgovinskoj saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Regije Abruco (Republika Italija)	ME
7	Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Ujedinjenih Arapskih Emirata o ekonomskoj saradnji	ME
8	Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžana o uzajamnom podsticanju i zaštiti ulaganja	ME
9	Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma o ekonomskoj saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Azerbejdžan	ME
10	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju	MSP
11	Predlog zakona o potvrđivanju Priloga VI MARPOL 73/78 konvencije	MSP
12	Predlog uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona	MUP
13	Predlog pravilnika o sadržaju vođenja registra vojnog vazduhoplovnog osoblja	MO
14	Predlog pravilnika o ocjeni, kriterijumima i postupku ocjenjivanja, vrsti nagrada i drugih priznanja i postupku njihovog dodjeljivanja licima u službi u Vojsci Crne Gore	MO
15	Predlog uredbe o prestanku važenja Uredbe o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore	MORT
16	Predlog odluke o kontrolnoj listi za izvoz, uvoz i tranzit robe	ME
17	Predlog uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica	MRSS
18	Predlog pravilnika o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga	MIDT

FEBRUAR		
19	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru	MF
20	Nacrt zakona o legalizaciji neformalnih objekata	MORT
21	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o žigu	ME
22	Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola Konvencije o ljudskim pravima i biomedicini, u odnosu na genetsko testiranje u zdravstvene svrhe (CETS br. 203)	MZ
23	Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola Konvencije o ljudskim pravima i biomedicini, u odnosu na biomedicinska ispitivanja (CETS br. 195)	MZ
24	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o grupama poslova, kriterijumima za unutrašnju organizaciju i sistematizaciju, nomenklaturi poslova i okvirnom broju izvršilaca u organima državne uprave	MUP
25	Predlog odluke o izmjenama i dopunama Odluke o visini naknade - putarine za upotrebu tunela "Sozina" i prilaznih saobraćajnica	MSP
MART		
26	Predlog zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju	MF
27	Predlog zakona o carinskoj tarifi	MF
28	Predlog zakona o finansijskom obezbjeđenju	MF
29	Predlog zakona o dopuni Zakona o platnom prometu u zemlji	MF
30	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Makedonije o readmisiji (vraćanje i prihvatanje) lica koja su bez dozvole boravka sa Protokolom o implementaciji Sporazuma	MUP
31	Predlog zakona o izmjeni Zakona o manjinskim pravima i slobodama	MZLJMP
32	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o slobodnoj	ME

	trgovini između Crne Gore i EFTA zemalja	
33	Predlog zakona o potvrđivanju Ničanskog sporazuma o međunarodnoj klasifikaciji roba i usluga radi registrovanja žigova	ME
34	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kulturi	MK
35	Predlog zakona o potvrđivanju Statuta Međunarodnog centra za genetski inženjering i biotehnologiju, sa protokolima i amandmanima	MN
36	Predlog uredbe o visini naknada za korišćenje podataka državnog premjera i katastra nepokretnosti	MF
37	Predlog uredbe o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha	MORT
38	Predlog odluke o izmjenama Odluke o osnivanju Koordinacionog tima za implementaciju Komunikacione strategije o evroatlantskim integracijama Crne Gore	MO
39	Predlog odluke o mapi regionalnih pomoći	ME

Od ukupnog broja datih mišljenja u prvom kvartalu 2012. godine, sljedeći akti sadrže sekundarne izvore EU prava:

1	Predlog zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju	MF
2	Predlog zakona o carinskoj tarifi	MF
3	Predlog zakona o finansijskom obezbjeđenju	MF
4	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Makedonije o readmisiji (vraćanje i prihvatanje) lica koja su bez dozvole boravka sa Protokolom o implementaciji Sporazuma	MUP
5	Predlog uredbe o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha	MORT
6	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o žigu	ME
7	Predlog odluke o mapi regionalnih pomoći	ME

KORIŠĆENE SKRAĆENICE	
MF	Ministarstvo finansija
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
MPRR	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
MVPEI	Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
MRSS	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
MPS	Ministarstvo prosvjete i sporta
MZLJMP	Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
ME	Ministarstvo ekonomije
MZ	Ministarstvo zdravlja
MIDT	Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije
MP	Ministarstvo pravde
MN	Ministarstvo nauke
MO	Ministarstvo odbrane
MK	Ministarstvo kulture
MSP	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EK	Evropska komisija
STO	Svjetska trgovinska organizacija
NPI	Nacionalni program za integraciju Crne Gore u Evropsku uniju
DEU	Delegacija Evropske unije
NIPAC	Nacionalni IPA koordinator
IPF	Instrument za podršku infrastrukturnim projektima
TAIEX	Instrument za tehničku podršku i razmjenu informacija
CDP	Program za razvoj kapaciteta
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih nacija
CSF fondovi	Fondovi Zajedničkog starteškog okvira-obuhvataju ERDF, ESF, CF, EAFRD i EMFF fondove
IPARD	IPA Program za poljoprivredu i ruralni razvoj
OP	Operativni program
SCF	Strateški okvir usklađenosti
NSEI	Nacionalni savjet za evropske integracije